

Innovaatioalustoja, verkostoja, avoimuutta ja sujuvaa yhteistyötä - Kiertotalousyhteistyö kiinnostaa yrityksiä

Helsingin kaupunki toteutti CircVol-hankkeessa syksyllä 2019 yrityskartoituksen, jossa tunnistettiin biologisiin virtoihin tukeutuvan bio- ja kiertotalouden yritysekosysteemiä sekä kartoitettiin yritysten sijoittumis- ja palvelutarpeita. Kartoituksen tuloksena tunnistettiin yli 30 kiertotalousyhteistyöstä kiinnostunutta yritystä, joiden kanssa jatketaan biologisiin virtoihin tukeutuvan kiertotalousyhteistyön rakentamista.

Selvityksessä tunnistettiin aluksi biologisiin virtoihin tukeutuva lähes 200 yrityksen ekosysteemi. Yritysekosysteemiin kuului erityisesti ravinnontuotannon, elintarviketeollisuuden ja ruokapalvelujen yrityksiä, metsäteollisuuden toimijoita sekä rakentamisen suurivolyymisten biologisten sivuvirtojen hyödyntäjiä. Yritysekosysteemiin mukaan tunnistetuille yrityksille suunnattiin kysely, jossa kartoitettiin heidän kiinnostuksensa kiertotalousyhteistyöhön toisten yritysten ja Helsingin kaupungin kanssa. Lisäksi ekosysteemistä valittiin noin 50 yritystä tarkempiin haastatteluihin. Haastatteluiden kautta kartoitettiin yritysten kiinnostusta lähtenä mukaan yhteiskehittämään biointegraattia sekä heidän yleistä kiinnostustaan kiertotalouden yhteistyöhön sekä toivomuksia kaupungin yrityspalveluita kohtaan.

Työn tuloksena tunnistettiin 32 toimijaa, jotka haluavat olla mukana rakentamassa kiertotalouden yhteistyötä yhdessä Helsingin kaupungin ja CircVol -hankkeen kanssa. Kiinnostuneet yritykset edustivat monipuolisesti eri toimialoja, kuten esimerkiksi jätehuoltopalveluita ja jätteiden käsittelyä, elintarvikealan teollista ja pientuotantoa, energiateknologiaa sekä muovien korvaavien materiaalien kehittäjiä ja rakennusmateriaalien tuotantoa.

Mukaan innovaatioalustoihin ja pilotointeihin

Haastattelujen kautta yritykset viestivät, että he haluavat olla mukana kotimaisissa ja kansainvälisissä verkostoissa ja toivovat tukea markkinointiyhteistyön rakentamiseen. Lisäksi yrityksiä kiinnostaa tuotannolliset tilat sekä erilaiset innovaatioalustat ja pilotointimahdollisuudet. Pk-yritysten osalta nostettiin erityisesti esiin nopean päätöksenteon tarve, sillä pienemmillä yrityksillä päätöshorisontti on lähellä ja tarpeet hyvin konkreettisia.

Kiertotalouden osalta haastatellut yritykset indikoivat kiinnostustaan erityisesti raaka-aineisiin liittyvän kiertotalouden kehittämiseen (esimerkiksi elintarviketeollisuuden sivuvirrat), pakkauksiin liittyviin kiertotalousratkaisuihin (biopohjaiset pakkausmateriaalit)

sekä kestäviin energiaratkaisuihin esimerkiksi hukkalämmön hyödyntämiseen liittyen. Lisäksi nostettiin esiin maamassoihin ja jätteisiin liittyvät yhteistyömahdollisuudet.

”Kaupungin roolina on positiivisen ja yritysystävällisen ilmapiirin luominen sekä erittäin sujuva kaavoitus ja luvitus. Myöhemmin kaupungin tulisi järjestää julkisen liikenteen yhteydet, jos kyseessä iso työpaikka”, tiivistä eräs haastateltu yritys toivomuksista kaupungin palveluille.

Yritysjatkoilla peräänkuulutettiin avoimuutta ja johdonmukaisuutta toiminnassa

Haastattelujen lisäksi 11.12.2019 järjestettiin Helsingissä Allas Sea Poolilla CircVol-hankkeen seminaarin yhteydessä yritysjatkot. Tilaisuuden tarkoituksena oli käynnistää kaupungin ja yritysten välistä keskustelua kiertotalouden yhteistyöstä sekä kuulla yritysten toivomuksia kaupungin tarjoamien yrityspalveluiden ja muun yhteistyön suhteen. Lisäksi tilaisuudessa kerättiin syötteitä CircVol –hankkeen v. 2020 toiminnan suunnittelua varten.

Yritysjatkoille osallistui 15 yritystä ja keskustelu käytiin kolmessa pienryhmässä seuraavista aiheista:

1. Mitä itselläni ja yritykselläni on annettavaa kiertotaloudelle
2. Millainen on oman yritystoiminnan näkökulmasta kiertotalouden ihannetila
3. Mitä toivomuksia yrityksillä on kaupunkiyhteistyölle?

Yritysjatkojen keskusteluissa nousi esiin seuraavat yritysten esiintuomat näkökulmat ja toivomukset:

- Yhteisen kiertotalouden vision luominen sekä alueellisten vahvuuksien ja kärkiteemojen tunnistaminen
- Toimialarajat ylittävien kokonaisarvoketjujen rakentaminen, jossa kaikkia toimijoita kiinnostavat aiheet huomioitu.
- Kokeilukulttuurin vaaliminen
- Reilu, riskit ja mahdollisuudet jakava liiketoimintaympäristö

Kaupungille ja kaupungin yrityspalveluille esitettyjä toiveita olivat:

- Viranomaisyhteistyön lisääminen jo uusien ideoiden alkuvaiheessa
- Sujuva lupakäsittely
- Kaupungin omistamien biovirtojen avaaminen kiertotaloudelle
- Johdonmukaisuus toiminnassa
- Avoin tiedottaminen
- Avoin data

Haastattelujen ja yritysjatkojen keskustelujen lopputuloksena paitsi tunnistettiin ja sitoutettiin yrityksiä mukaan kiertotalouden yhteistyöhön, niin myös samalla tuotettiin arvokasta tietoa Helsingin kaupungille siitä, mihin suuntaan sen tulisi kehittää yrityksille suunnattuja palveluita. Tietojen avulla Helsingin kaupunki voi nyt kehittää eteenpäin yritysekosysteemejä ja –klustereita tarjoamalla mm. monipuolisia sijaintimahdollisuuksia, kansainvälistä verkostoitumista, päästövähennyksiä sekä luoda uusia innovaatioita, jotka tuottavat myös uusia vientimahdollisuuksia.

”Tartumme CircVol –hankkeessa heti vuoden 2020 alusta yritysten esittämiin toiveisiin ja julkaisemme mm. CircVol nettisivustolla (<https://circvol.fi/>) avoimeen dataan perustuvan biomassakartoituksen koko aineiston. Vuoden aikana kirkastetaan biovirtoja hyödyntäviä kiertotalouden kärkiä, joissa yrityksillä on Helsingin seudulla kasvupotentiaalia ja joita kaupunki voi omalla toiminnallaan tukea. Kiinnostavia ovat mm. jätteitä hyödyntävät biojalostamot, joissa saadaan biovirroista hyödynnettyä energian lisäksi monipuolisesti korkean lisäarvon omaavia materiaalikomponentteja”, summaa CircVol -hankkeen Helsingin osatoteutuksen projektipäällikkö Heli Lehtinen Helsingin kaupungilta.